Pirkanmaan LAPE Pippuri

Erityis- ja vaativimman tason palvelut

13.06.2017 asialistalla

1. Lyhyesti LAPE -kuulumisista kansallisella tasolla sekä Pirkanmaalla
2. Edellisen kokouksen tehtävän jatkokäsittely
3. Lasten ja nuorten mielenterveystyön palveluverkon esittely lyhyesti
4. Tays lastenpsykiatrian jalkautuvan konsultaatiotyöskentelyn esittely lyhyesti
5. Pirkanmaan LAPE - Keskeisten toimenpiteiden ja pilottien valitseminen, rajaaminen ja aikatauluttaminen erityis- ja vaativien palveluiden osalta
6. Vastuuryhmän 7 kokoonpanon ja toimintatapojen tarkistaminen (suhteessa valittuihin kehittämistehtäviin).

LAPE kuulumisia, kansallisella tasolla

THL:n LAPE- päivät 29-30.5.2017

- ma 29.5. esitykset ja tallenne, ti 30.5. työpajan tallenne
  - LAPE tilannekatsaus
  - Näyttöön perustuva varhaisen tuen ja vanhemmuustaitojen työkalupakki: www.kasvuntuki.fi
  - Valtakunnallinen sähköisten palveluiden projekti: tulossa kysely ja koonti sähköisistä palveluista

OT-keskuskokous 6.6.2017

- OT-keskusten suunnittelua työstetään työrukkasessa, kansallisessa ohjauksessa
  - Jokainen maakunta nimeää 3 vaihtoehtoa jäseneksi valtakunnalliseen OT-keskuksen kehittämisryhmään. Näistä STM&THL valitsee maantieteellisen, substanssiosaamis- ja palvelujärjestelmänäkökulman perusteella yhden edustaja/maakunta. Pirkanmaalta ehdotettu:
    - Nanna Miettunen, Pikassos (sosiaalityö)
    - Sari Miettinen, PSHP (lastenpsykiatria)
    - Sari Kurikka, PSHP (lasten somatiikka)
  - Jokaiselle maakunnalle oma kokonaisuus, jonka valmistelusta maakunta OT-keskusten valtakunnallisessa kehittämisessä vastaa (vuoropuhelussa muiden maakuntien kanssa).
    - Sosiaalihuollon /lastensuojelun palveluiden porrasteisuus; Pirkanmaa + pääkaupunkiseutu
    - Somaattinen; Pääkaupunkiseutu
    - Käsitteiden määrittely; Kuopio
    - Asiakaspolkujen määrittely; Oulu + pääkaupunkiseutu
    - Johtamisjärjestelmä, rahoitus; Turku

LAPE kuulumisia, tulevia tapahtumia

Tulevat THL:n päivät:

- LAPE-päivät maakuntien LAPE-toimijoille
  - LAPE-muutosohjelman kasvatus- ja perheneuvoloiden toimijoiden yhteistyökokous 16.6.2017
  - Valtakunnalliset LAPE-päivät 21. - 22.9.2017
  - Pre-konferenssi LAPE-muutosohjelman maakuntien perhekeskuskehittäjille 25.10.2017
  - Valtakunnalliset LAPE-päivät 22. - 23.11.2017
- LAPE –konferenssit päättäjille, vaikuttajille, kehittäjille
  - LAPE-muutosohjelman II konferenssi 26.-27.10.2017

TULEVIA tapahtumia LAPE Pippuri:

- Lapsivaikutusten arviointi toimintakulttuurin muutoksen työvälineenä 12.9.2017 klo 8.15-11.30 TAI 12.15-15.30
- 27.10.2017 LAPE Pippuri seminaari klo 12-16

JULKAISU:

Erityis- ja vaativan tason työpajaprosessin raportit – osana Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa: http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-874-6

LAPE kuulumisia Pirkanmaalla

Pirkanmaan sote-valmistelun LAPE -teemaryhmän esivalmistelun loppuraportti

Pirkanmaan LAPE -teemaryhmän esivalmistelun loppuraportti

4.1. Integraatiota tukevia toimenpiteitä

Pirkanmaa2019

1) Organisoidaan sote-palvelut asiakaslähtöisiksi kokonaisuuksiksi, joissa johtamisjärjestelyt tukevat integraatiota sekä horisontaalisen ja vertikaalisen yhteistyön tekemistä.
2) Palvelukokonaisuudet muodostetaan väestöpohjille, jotka mahdollistavat tosiasiallisen yhteistyön tekemisen yli oman yksikön.
3) Sijoitetaan palveluohjaus perhekeskustoimintatasolle. Asiakastyön (ohjaus, neuvonta ja lyhytaikainen tuki) lisäksi tiivis yhteystyö erityisesti järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Myös ammattilaiset voivat konsultoida palveluohjaajia eri käytettävissä olevista palveluista.
4) Mallinnetaan Pippuri-hankkeen aikana asiakasprosessit ja sovitaan selkeät horisontaalisen ja vertikaalisen yhteistyön tavat.
5) Palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelma toimivat myös ammattilaisten välisen yhteistyön asiakirjana ja sopimuksena.
6) Otetaan käyttöön asiakassegmentointia helpottavia työkaluja (esimerkiksi Suuntiman kehittäminen soveltumaan myös lasten ja perheiden palveluihin).
7) Ohjataan tuotantoa palvelupakettien, tiedon ja sisäisen kilpailun kautta.

Pirkanmaan LAPE -teemaryhmän esivalmistelun loppuraportti

4.2. Ehdotus lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kokonaisuudeksi ja organisaatioksi

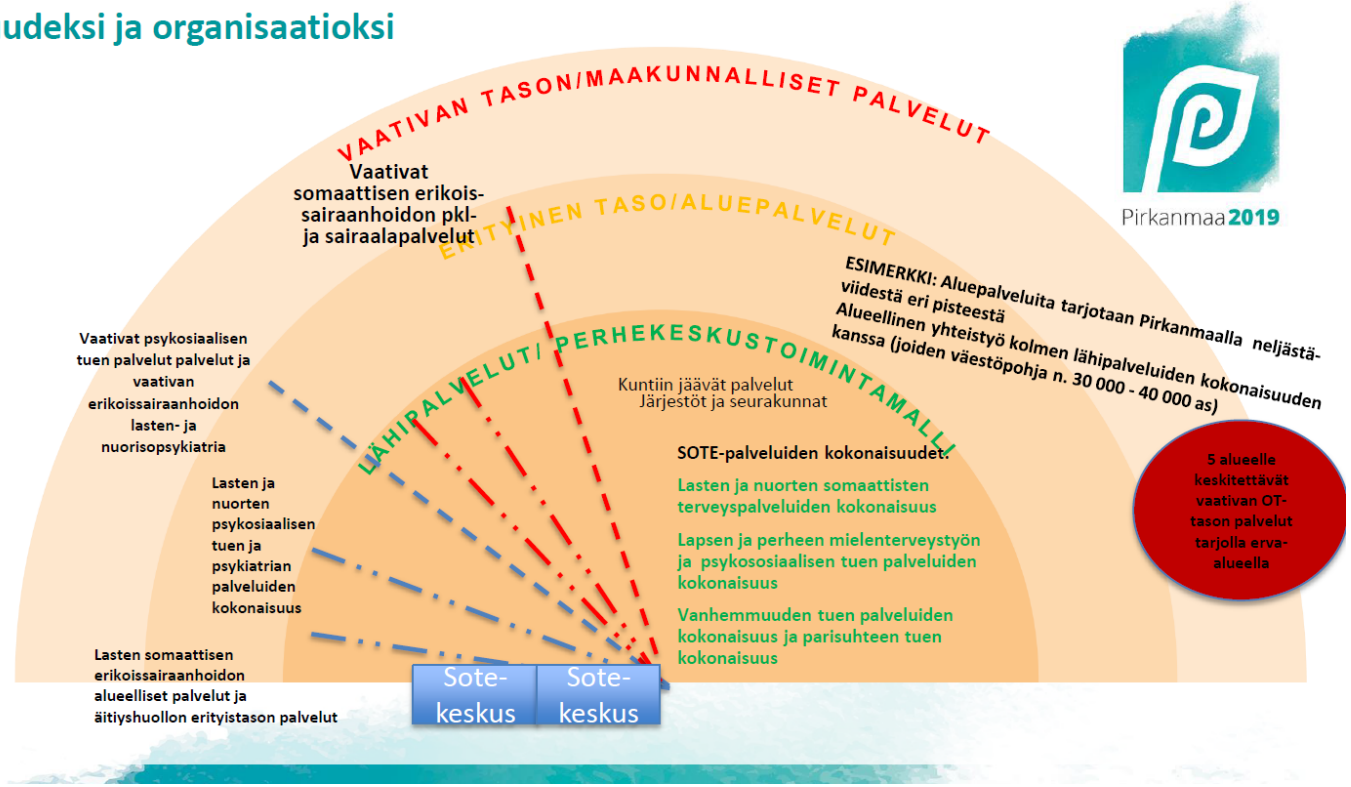

Pirkanmaan LAPE -teemaryhmän esivalmistelun loppuraportti

4.4. Erityistason palveluiden organisoitumisehdotus

palvelujen hallittavuuden ja yhteistyön näkökulmasta palvelujen suunnittelussa väestöpohja voi olla noin 100 000-150 000 asukasta

Lasten ja nuorten psykososiaalisen tuen ja psykiatrian palveluiden kokonaisuus

Lasten- ja nuorisopsykiatrian avohoito: erikoislääkärijohtoiset lasten- ja nuorisopsykiatriset työryhmät mukaan lukien perheneuvoloissa nykyisin tehtävä lastenpsykiatrinen työ

Pirkanmaa2019

Lastensuojelun sosiaalipalvelut ja eropalvelut: lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon sosiaalityö (poislukien sijaishuollon hankinta ja valvonta), tehostettu perhetyö, lastensuojelun osastopalvelut (päivystys, avo- ja pitkäaikaiset), perhehoitopalvelut (perhehoidon tuki, perhehoito), jälkihuoltopalvelut, nuorisoikäisten rikoksentekijöiden palvelut, väkivaltatyö, lastenvalvojapalvelut, olosuhdeselvitystyöskentely, valvotut ja tuetut tapaamiset, perheasiain sovittelu (perheneuvonta), follo-sovittelu

Erityistason somaattiset terveydenhoitopalvelut

Lastentautien ja lastenneurologian (ehkä myös sosiaalipediatria?) palvelut: kuntien nykyinen pkl-toiminta maakuntatasolle laajennettuna, perhekeskuksiin ja kouluterveydenhuoltoon & sote-keskusten yleislääkäreille konsultaatioita matalalla kynnyksellä antavana (sote-keskuksista käsin?) peruserikoissairaanhoidon toimintana, myös osuus kehittämisessä ja kouluttamisessa (neuvola, kouluterveydenhuolto, sote-keskus)

Obstetrisen erityisosaamisen palvelut: sikiöseulonta- ja konsultaatioyksikkö Hatanpään sairaalan nykyisen Äitiysultran ympärille (v. 2018 alusta Tays:n toimintaa) (satelliitti jonnekin muualle myös? – ei kuitenkaan tarvetta 1/100 0000)

1.6.2017 26 www.pirkanmaa2019.fi

Pirkanmaan LAPE -teemaryhmän esivalmistelun loppuraportti

4.5. Vaativan tason palvelut

palvelevat koko alueen asiakkaita

Pirkanmaa2019

Vaativan tason somaattiset terveydenhoitopalvelut

Tays:n lastentautien ja lastenneurologian erikoispoliklinikkataso (ns. suppeat erikoisalat), vuodeosastotoiminta, myös **lastenkirurgia, foniatria, kuulokeskus** ja **Allergiakeskuksen** lasten ja nuorten palvelut, **perinnöllisyyslääketiede**

Ehdotus uudeksi toiminnaksi: Yleispediatrinen osasto, jossa lyhytkestoisia tutkimusjaksoja valikoiduille potilaille (esim. pienet syömisongelmaiset, kaiken ikäiset ummettajat/tuhrijat, univalverytmin häiriöt, lihavuuden hoidon alkuohjanta jne.)

Äitiyshuollon vaativan tason palvelut Tays – vaativamman tason konsultaatiot, diagnostiikka ja seuranta, päivytys ja muu 24/7-toiminta, vuodeosastot, synnytystoiminta, lapsivuodeosastot, potilashotellipalvelu synnyttäneille

Vaativan tason lasten- ja nuorisopsykiatriset ja psykososiaalisen tuen palvelut

Vaativan tason psykiatriset palvelut (vakavien lasten- ja nuorisopsykiatristen häiriöiden hoito avo-, päiväosasto-, perheosasto- ja kokovuorokausiosastomuotoisena ja kotiin viedyin interventioin

Vaativan tason sosiaalipalvelut (yhdestä maakunnan yksiköstä tarjottavat palvelut): sosiaalipäivystys, asiakasohjausyksikkö Luotsi, perhehoidon tuki, kriisipäivystys, Päiväperhon kohtaamispaikka ja muu ei osastopalvelua edellyttävä palvelu.

Pirkanmaan LAPE -teemaryhmän esivalmistelun loppuraportti

4.6. Yliopistopaikkakunnille keskitettävät osaamis- ja tukikeskuksen palvelut

Pirkanmaa2019

- Syksyn 2016 aikana OT-keskusta työstetty valtakunnallisesti maan johtavien erityisasiantuntijoiden voimin. Työryhmän ehdotukset OT-tason palveluiksi:
  - Vaativinta erityisosaamista edellyttävä somaattinen, lasten- ja nuorisopsykiatrinen erikoissairaanhoito
  - Lasten ja nuorten oikeuspsykiatriset yksiköt
  - Erityisen vaativan lastensuojelun moniammatilliset sijaishuollon yksiköt
  - Valtion ja yksityiset koulukodit
  - Adoptioneuvonta
  - Vaativinta erityisosaamista edellyttävät lastensuojelupalvelut
  - Vaativat neuropsykiatriset ongelmat
  - Vaikeasti vammaisten ja kehitysvammaisten lasten, nuorten ja heidän perheidensä vaativaa erityisosaamista edellyttävät monialaiset palvelut
  - Vaativinta erityisosaamista edellyttävät maahanmuuttaja- ja turvapaikanhakijalasten, -nuorten ja heidän perheidensä palvelut (esimerkiksi konkliktialttiiseen kunniakäsitykseen liittyvä väkivallan uhka)
  - Erityisen vaativat eropalvelut
  - Erityisen vaativat väkivaltatilanteisiin liittyvät palvelut
  - Vaativinta erityisosaamista edellyttävät lasten, nuorten ja heidän perheidensä sekä vauvaa odottavien perheiden päihdehuollon vaativat erityispalvelut

Pirkanmaan LAPE -teemaryhmän esivalmistelun loppuraportti

”Ehdotamme, että

- tietyt lasten ja perheiden perustason sote-palvelut organisoidaan integroituihin asiakaslähtöisiin kokonaisuuksiin noin 30 000–40 000 asukkaan väestöpohjalle ja

- erityistason sote-palvelut noin 100 000 -150 000 asukkaan väestöpohjalle.

- Vaativan tason palvelut ehdotetaan keskitettävän yhteen pisteeseen Pirkanmaalla ja OT-tason palvelut viidelle ylipistopaikkakunnalle Suomessa.”

Pirkanmaan LAPE -teemaryhmän esivalmistelun loppuraportti

- Ehdotuksen mukaisesti Pirkanmaalle muodostuisi noin 12-16 matalan kynnyksen palvelualuetta (ts. perhekeskustoimintakokonaisuutta.), joilla pysytään järjestämään riittävät perustason sote-palvelut.
- Erityistason yksi kokonaisuus tekee tiivistä yhteistyötä alueellaan sijaitsevien 3-4 perhekeskustoimintakokonaisuuden kanssa.
- Perhekeskuspalveluihin asiakas ei pääsääntöisesti tarvitse lähetettä tai ohjausta muulta taholta. Lähipalvelua voidaan tuottaa sekä kasvokkain tarjottavana asiakastyön palveluna että monimuotoisilla digitaalisilla menetelmillä.
- Erityis- ja vaativan tason palveluihin ohjaudutaan ammattilaisen tekemän palvelutarpeen arvioinnin/asiakassuunnitelman/hoidon tarpeen arvioinnin kautta.
- Resurssien käyttö yli kokonaisuuksien on välttämätöntä mikäli asiakkaiden tarve vaihtelee alueittain.
- Neljä tai viisi lähes samansisältöistä kokonaisuutta (1 erityistaso + 3-5 perhekeskustoimintamallitasoa) mahdollistavat sisäisen vertailun ja lisäävät hyvien käytäntöjen tai toimintamallien levittämistä.

Pirkanmaan LAPE -teemaryhmän esivalmistelun loppuraportti

- Pirkanmaan vastuulla on kehittää Pirkanmaan, Kanta-Hämeen ja Etelä-Pohjanmaan erityisen vaativan tason palveluita tuottava OT-keskus. Kehittämistyötä tehdään vahvassa kansallisessa ohjauksessa ja viiden yliopistopaikkakunnan kesken.
- •OT-keskus tulee tuottamaan erityisen vaativan tason palveluita myös Kanta-Hämeen ja Etelä-Pohjanmaan asukkaille.
- OT-keskusten tehtäviä on mallinnettu vuoden 2016 aikana kokoontuneessa Vaativien palveluiden uudistus: osaamis- ja tukikeskukset-työpajassa. Pirkanmaalta oli muutama edustaja PSHP:ltä ja yksi edustaja Tampereen kaupungin sosiaalipalveluista.
- •OT-keskusten kehittämistyötä tehdään vahvassa kansallisessa ohjauksessa ja viiden maakunnan vetovastuulla. Ensimmäinen OT-keskustapaaminen järjestettiin 30.5.2017. Pippurissa tehtävään OT-keskusten paikalliseen kehittämistyöhön kutsuttu edustajat myös Kanta-Hämeestä ja Etelä-Pohjanmaalta. (14.9.2017 tapaamiseen)
- •OT-keskuksilla on asiakastyön lisäksi myös muita tehtäviä, joilla on selkeä yhdyspinta maakuntiin perustettavien kehittämisyksiköiden ja yliopiston kanssa. Tästä syystä näiden kehittäminen tulee tapahtua rinnakkain.

Edellisen kerran tehtävän jatkokäsittely

Tehtävän jatkokäsittely

1. Pohdi ryhmätyötehtävästä nousseiden ajatusten ja keskustelun pohjalta, mitkä voisivat olla erityis- ja vaativan tason palveluiden kehittämisen tavoitteiden mukaiset konkreettiset toimenpiteet, joita ryhmä lähtee kokeilemaan/viemään eteenpäin.

2. Pohdi työryhmän kokoonpanoa ja toimintatapoja

- Mikä on vastuuryhmän tarkoitus ja tehtävä?
- Mitä tietoa ja osaamista tarvitaan suhteessa valittuihin kehittämiskohteisiin?
- Ryhmän toimintatavat? Alaryhmät eri kehittämiskohteisiin?

Lasten ja nuorten mielenterveystyön palveluverkko

Tays Lastenpsykiatrian jalkautuvan konsultaatiotyöskentely

Tehtävän jatkokäsittely

1. Keskeisten toimenpiteiden valitseminen ja ottaminen työn alle

2. Pilotit käynnistyvät syksyllä 2017 – mitä voisivat olla pilotit erityis- ja vaativan tason palveluihin?

3. Työryhmän kokoonpano ja toimiminen
   - Mikä on vastuuryhmän tarkoitus ja tehtävä?
   - Mitä tietoa ja osaamista tarvitaan?
   - Ryhmän toimintatavat?

Tapaamisaikataulu

Vastuuryhmä 7

- 16.8. klo 13-15.00 Tampereen virastotalo, neuvotteluhuone 2, 6. krs.
- 14.9. klo 13.00
  Aiheena OT-keskus (Pälvi Kaukonen/STM ja Mia Tapiola /THL)
- 25.10. klo 13.00
- 28.11. klo 13.00

Pirkanmaan LAPE

- 12.9.2017 LAVA (Lapsivaikutusten arviointi) -tilaisuus
- 27.10.2017 LAPE Pippuri seminaari klo 12-16

Kiitos!

#lapemuutos

stm.fi/hankkeet/lapsi-ja-perhepalvelut